

Text: Jörgen Cremonese

- Ljudet
- Kvaliteten
- Traditionen

- Att jag inte hade två att spela in i stereo med ...

Mick i prick

Neumanns betydelse för inspelningsindustrin kan förmodligen inte överskattas. Därför är det självklart en stor händelse när Neumann nu släpper en ny studiomikrofon, TLM49, dessutom till ett hyfsat konsumentvänligt pris.

Neumann är för många synonymt med klassiska mikrofonmodeller som U67 och inte minst U47, alla tiders mest berömda, efterfrågade, eftersökta och definitivt mest användbara allroundmikrofon. För knappt tio år sedan släppte företaget de rörbaserade M147 och M149, de första sedan U67 slutade tillverkas i slutet på sextioalet. Mikrofonerna var och är fantastiskt bra, men kostar sina modiga tjugofem respektive femtio tusen. Som ett svar på den ökande tillströmningen av billiga Asientillverkade mikar släppte Neumann ungefär samtidigt TLM103, en transformatorlös kondensatormik för tretton tusen, vilket var makalöst billigt med Neumannmått mätt.

Dagens konsumenter vill ha mikrofoner med en naturlig prestanda till ett vettigt pris – men det behöver inte innebära bara en tusenlapp eller två. Efter årtal med billiga kinesiska mikar är många användare redo för bra investeringar och uppgraderingar av maskinparken. Detta har Neumann begripit och drar ännu en kanin ur hatten: TLM49, en ny transformatorlös modell med M49/U47-kapsel för femton tusen.

KONSTRUKTION

TLM49 levereras i en enkel men effektivt skyddande papp-

TYP Kondensatormikrofon
KARAKTÄRISTIK Kardioid
FREKVENSOMFÅNG 20 Hz–20 kHz
MAX LJUDTRYCK 129 dB
KÄNSLIGHET 13 mV/Pa (1 kHz, 1 kohm)

EGENBRUS 12 dBA
FANTOMMATNING 48 V
VIKT 825 gram
PRIS 15 000:–
DISTRIBUTÖR Sennheiser, www.sennheiser.se

kartong, färdigmonterad på en rejäl upphängning av klassiskt Neumannsnitt. Handboken, däremot, är så mager att den bara rymmer en i jämförelse kortfattad teknisk specifikation. Snålt? Mja, på kartongens utsida ser man texten www.neumann.com, och självklart är det dit man ska bege sig för att hitta uttömmande info om Neumanns nuvarande produkter och ännu roligare: för att kolla in historikmenyn. Gör det!

TLM49 ser ut i princip exakt som M149. Exteriört är skillnaden försumbar, men interiört är det förstås skillnad. TLM49 är en kondensatormik med en karaktär, kardioid (njure). Den är i svarvad mässing, skönt tung och andas högsta kvalitet ända in i gängorna, som är inoljade och löper friktionsfritt i upphängningen. Allt i och runt TLM49 egentillverkas på Olenhauerstrasse 98 i Berlin, och trots att den faktiskt byggs i ett höglöneland kostar den inte hutlöst mycket!

TLM-teknologin har varit och är ifrågasatt av vissa. Förstärkningen i en bra trafo är fantastiskt bra men konstruktionen är också dyrare. Den transformatorlösa teknik som introducerades med TLM103 upplevdes visserligen som ren med väldigt lågt egenbrus och fri från färgning av ljudkällan, men också som kall och stickig av somliga.

TLM49 utlovas att vara något helt annat – inte en ersättare till TLM103, utan ett komplement och ytterligare en del i en framtida kanske stor produktgrupp. När jag läser Neumanns egna ord om TLM49 på nätet ser jag termer som värme och mjukhet parat med klarhet, lågt egenbrus och färgningsfritt.

Jag kopplar in TLM49 för test i min Digi 002-rigg med Pro Tools LE och en Summit 2BA-221 mikförstärkare.

RÖSTTEST

Jag börjar med att läsa ett stycke ur en bok för att hitta rätt nivå och värma rösten lite. Sedan jag har hittat en bra dynamik och rätt gain läser jag vidare och spelar in ett par minuter. TLM49 är väldigt direkt och lätttrattad, jag hör omedelbart skillnader i ljudupptagningen när jag flyttar mig ett par centimeter hit eller dit. Rösten låter nära, nära och otroligt naturligt. Nej, bättre upp: det finns ett bett i min röst nu. Jag låter inte som den sorgsne clown jag är i det civila utanför MM-trupperna, skratta Pajazzo! Vad beror det här på?

Jo, Neumann har designat TLM49 med ett lyft som går från 1 kHz upp till +3 dB vid 5,5 kHz, sedan en dipp mot 0 dB till 8 kHz, där kurvan stiger svagt till 12 kHz för att sedan dyka rätt tvärt mot -6 dB vid 20 kHz. Dessutom har man i mellanregistret, låga mellanregistret och basen tryckt ner frekvensresponsen något. En väldigt intressant taktik och strategi. Jag läser vidare och smånyttar melodier och TLM49 tar upp allt på ett mycket dynamiskt och i mitt subjektiva öra helt makalöst bra vis.

Jag tar fram ett puffskydd och lägger upp en snabbt hop- ➔

SUPERKOMBINATIONER TILL SUPERPRISER!

Edirol har etablerat sig på studiomarknaden som ett märke som står för prisvärd kvalitet och stabilitet. Därför är vi extra glada för att nu kunna erbjuda ett parti PCR-M klaviaturer tillsammans med UA-25 till superpriser!

Passa på att komplettera din studio med proffsig utrustning till helt rätt pris. Erbjudandet bara gäller så länge lagret räcker så hör med din närmaste Edirol-återförsäljare så snart som möjligt om närmare information. För mera information se www.edirol.se.

PCR-M80

PCR-M50

PCR-M30

UA-25

*Röster låter superb,
supermodernt och klassiskt
på samma gång.*

rafsad altcountrylåt, mistänkt lik Gram Parsons *Thousand Dollar Wedding*, på några spår. Det låter inte ledsamt nu heller. Helt fel genremässigt men riktigt, riktigt bra ljudmässigt. Jag upplever TLM49 som en av de rappaste, mest öppna men ändå mest stadiga mikar jag sjungit i.

SÅNG OCH BLECKBLÅS

Men vi behöver höra riktig sång, så jag tar hjälp av producenten Charlie Storm som slänger upp TLM49 i sitt Pro Tools HD3-system och använder sina Cadacslingor genom Teltronix LA2 och Neves Porticokompressor. Sångaren i Göteborgsbandet Ronderlin och rock/popsångaren/poeten David Urwitz tar sig ton i varsitt nummer. Efter ett par dagars inspelning berättar Charlie att mikrofonen har ett mycket bra modernt bett, en omisskännlig neumannsk värme och en detaljrikedom och dynamik som är sensationellt bra för de femton tusen kronorna. Och kan jag tänka mig att låta honom ha den ett par dagar till? Det ska ju spelas trumpet, läggas lite akustisk gitarr och kanske ...

Jag får rapport ett par dagar senare. Trumpet och trombon har spelats genom en Neve Portico 5032 Pre/EQ och dito 5043 Compressor rätt ner på Pro Tools HD3. Trumpeten har blivit superslick, får jag veta. Om det är positivt eller negativt kan vi inte riktigt komma till klarhet med. Vad vi däremot kan enas om är att varenda studio, producent och tekniker som vill ha ett modernt, slickt, helt perfekt trumpetsound kommer att skaffa sig just den setup vi provat. Ljudet är extremt transparent, smalt och perfekt för en artist som exempelvis Sting ... Nu var det ju inte riktigt den tonen vi var ute efter, men vad tusan – Sting har ju sålt miljarders biljoner plattor, så det kan inte låta dåligt! Trombonen var stark och lyckades få TLM49 att krokna på ett par decimeters håll. Vi backade ett par steg, och här visade sig TLM49 och vi själva ha en gemensam ljuduppfattning. Det lät jättebra.

GITARR OCH MANDOLIN

Själv tog jag mig an ett par bra akustiska gitarrer: en dreadnought, en midsize Levin med angelhairsträngning, en klassisk och slutligen en mandolin. Här täckte vi upp en bra del av de instrument folk i stugorna faktiskt sitter och sliter med vareviga dag. Jag spelade in i 24/96, satte TLM49 på normalt avstånd – cirka en decimeter från det tolfte bandet – och spelade. Schwunget i gitarren var påtagligt, men också den klara övre mitten och den allra högsta diskanten som snyggt rundades av. Botten blev stor och stark men låg märkligt väl i balans med resten av registret. Intressant! Här hörde jag verkligen hur den i de låga registren subtilt dämpade TLM49 verkligen fungerar – modernt, stadigt och varmt.

Angelhairgitarren har en väldigt näsig ton – smal, men mycket karakteristisk. Jag provade att stoppa in den i den där ledsna altcountrylåten. TLM49 tog snällt emot den här truliga gitarren, som brukar trilskas nåt enormt. De framträdande frekvenserna mellan cirka 800 och 1500 Hz är ju en mardröm att jobba med, men i toppen finns en fin, gyllene ton som beror på att gitarren är snart åttio år gammal. TLM49 tog fram det gottaste och lät bli att bumla runt 200 Hz, som de allra flesta mikrofoner jag tidigare arbetat med gjort. Många av dem har varit bra mycket dyrare.

Klassisk gitarr och mandolin – ja, det finns en ton i mandolinen man vill åt, och det finns ett häng i en klassisk gitarr som man nästan aldrig hittar. TLM49 gjorde mig inte besviken. Jag hittade snabbt en

position, faktiskt många positioner, där instrumenten lät som – ja, faktiskt som sig själva. Kan ni tänka er?

TRUMMOR OCH SLAGVERK

Trummor och slagverk, slutligen, ägnade jag mig ganska mycket åt. TLM49 låter nämligen mycket och väldigt bra som ambiens- och överhängsmik. Utan att du behöver ratta ett dugg! Jag satt i ett litet helt dämpat rum där jag tidigare haft en smula problem med trumljudet. För lite liv. Visserligen med fantastiska transienter, men utan kropp och själ.

Jag satte TLM49 två och en halv meter upp i luften rakt ovanför trumsetet och lade upp den genom Neves Portico Pre/EQ – riktigt starkt, för jag ville spela riktigt svagt. Klart! Mastrat! Skivan ute och på topplistan! Jättebra respons, med framträdande transienter som inte var stickiga eller hårda. Det hördes omedelbart att toppfrekvenserna återges helt naturligt – att spela in trummor är ju kul! Separationen var fenomenalt bra: sejarmattan, den snedstämda golvpuken och den trasiga ridecymbalen var supertydliga.

Jag ändrade position några gånger och fastnade för en något oortodox placering strax därunder, en meter snett bakåt och två meter upp från virvelkaggen räknat. Knepig, va? Just det här trumsetet och mitt omvitnat dåliga trumspel lät nästan bra på riktigt! Ett bättre betyg finns inte att få.

Tamburiner, xylofon, chimes och claves har otrevliga frekvenser som känns i maggropen. I övre mellanregistret kan det sticka och hugga rejält, och många väljer att spela in med ryggen emot mikrofonen för att få inspelningen à la façon. Alla tricks är bra, men skaffa er en TLM49 istället, spela rätt framför mikrofonen, lägg upp en bra nivå, spela in och håll takten. Det sistnämnda var för svårt för mig, men ljudet, ljudet! Skramlet fanns inte. Resten lät som det ska, och det är definitivt nog för mig.

SAMMANFATTNING

Ni förstår att jag tycker om Neumann TLM49, och jag drar direkt till med att den kan vara den bästa mikrofon som överhuvudtaget finns upp till femton tusen spänn! Det är egentligen inte fråga om tycke och smak, för TLM49 är extremt potent, extremt välbalanserad, varm och mjuk, samtidigt som den är exakt och separerar till exempel trummor otroligt bra. Röster låter superb, supermodernt och klassiskt på samma gång. Jag har inte ens nämnt att den är tyst som en mus – jag tänkte inte ens på att det fanns brus i min närmiljö!

Det är lätt att jobba med TLM49; du hittar snabbt en bra position och det är tacksamt att arbeta på det viset. Priset tycker jag nästan är i lägsta laget. Jag vet att jag sticker ut hakan, men jag tror att ni fattar. Men säg inget till Neumann, de kanske höjer priset till en nivå där vare sig du eller jag har råd att skaffa den.

Gå till din närmaste musikhandlare och kräv att de skaffar ett demoex som du kan låna hem över en helg. Det blir en bra affär för dig, för affären och för Neumann. **mm**

